



СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Кристиян Стоянов Хаджиев, ръководител на департамент „Администрация и управление“, Нов Български Университет - София, професионално направление 3.7. Администрация и управление, научна специалност „Социално управление“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Управление“, професионално направление 3.7. Администрация и управление в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Гергана Иванова Колева

Тема на дисертационния труд: Възможности за приложение на „Дизайн мисленето“ в управлението на български стопански организации

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно **Заповед № 1341/25.05.23** г. на зам. ректора по НИД и международно сътрудничество на УНСС доц. д-р Михаил Мусов за определяне на научно жури.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Гергана Иванова Колева се е обучавала в докторска програма „Управление“, към катедра „Управление“ на УНСС по научна специалност „Управление“ в ПН 3.7 Администрация и управление, съгласно заповед на Ректора на УНСС №1713./29.06.2022 г.. Зачислена е като докторант на самостоятелна подготовка от 21.06.2022 г. със срок на обучение 3 години. Докторантът притежава необходимата квалификация, опит и умения в областта на научните изследвания и преподаване на учебно съдържание. Съгласно предоставената информация е хоноруван асистент преподавател в ЛТУ и в УНСС. Докторантът е отчислен с право на защита, съгласно заповед на ректора на УНСС №1402/30.05.2023 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Като член на научното жури се запознах с всички документи и материали по защитата, които съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото приложение, което ми дава възможност за пълна и обективна оценка на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 215 стр. и е структуриран в три глави, увод, заключение, списък на използваните литературни източници. Представени са 12 приложения в обем от 77 стр. Основният текст съдържа 130 фигури и 17 таблици, които по категоричен начин визуализират резултатите от направените изследвания. Представени са таблици с означения и нотации, както и речник с използваните съкращения.

Уводът и заключението съответстват на съдържанието на дисертационния труд. В подкрепа на изложението са включени 317 литературни източника, от които 87 са на български език и 230 на чужд език.

Темата на дисертационния труд е значима от научна и практическа гледна точка и подчертано актуална. Аргументи в тази посока са влиянието на глобализацията, свръхпроизводството, динамиката на пазарите, по-късия жизнен цикъл на предлаганите стоки и услуги, по-високите изисквания и информираност на потребителите, засиленото предлагане и конкуренция в съвременната пазарна икономика, които налагат необходимост от нови и с по-висока ефективност подходи за генериране на иновативни решения. Това налага преоценка на редица смятани за безспорни до сега схеми на управление и генериране на нови отправни точки и организационни решения. Това прави актуално прилагането на гъвкави и нестандартни подходи, както и на **дизайн методологията** за генерирането на иновации.

Авторът си е поставил ясна, конкретна и изпълнима цел (да се идентифицират областите на приложение на концепцията „дизайн мислене“ (ДМ) в българските стопански организации (БСО), като се разкрият възможностите за прилагането му в тяхното управление, включително при разработването на стратегии и оперативни управленски дейности). Правилно е формулирал основния научен проблем, като е определил точно неговите граници и напълно адекватно е аргументирал съществуващите ограничения в контекста на изследването. Ясно и конкретно са посочени изследователските задачи, обекта, предмета и основната научна теза на изследването, която преминава през доказването или отхвърлянето на три хипотези. Разработена е методика, която е

напълно достатъчна за постигане на целите на изследването. Уточнени са понятията и термините, които са използвани в дисертационния труд.

Използваната литература е максимално близка до темата на дисертационния труд и дава достатъчно пълна картина за състоянието на изследвания проблем. Литературните източници са подредени и номерирани съгласно изискванията на възприетите стандарти.

Докторантът е проучил значителен обем литературни източници по темата, цитирал ги е коректно и е направил собствена интерпретация на изложените в тях тези. Дисертационният труд показва, че докторантът познава отлично литературата по темата, която е разработил. Той е извел нерешените проблеми, систематизирал ги е и е направил критичен анализ.

Текстът е сполучливо онагледен с много таблици и фигури, които съществено допринасят за неговото разбиране. *Разработеният концептуален модел за имплементиране на ДМ е апробиран (тестван и верифициран) в организационната практика на изследваните организации, като е адаптирана методологическата рамка, която интегрира всички фази на процеса на създаване на нови иновативни решения.* Резултатите от научното изследване са изложени ясно, логично и разбираемо.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Получените научни и научно-приложни резултати могат да се разгледат за всяка една от главите на дисертацията поотделно.

В *глава първа* напълно логично са систематизирани, обобщени и доразвити теоретичните постижения и изследвания в научната литература, свързани с предмета на изследване. Дефинирани са основните понятия, като фокусът е върху анализа на четири модела с елементи от ДМ. Детайлно са изследвани процесните цикли и интерпретации, като е аргументирана връзката на ДМ с иновациите и проектното управление. Направена е кратка характеристика на възможностите за приложение на ДМ в управлението чрез идентифицирани успешни практики в различни сфери на бизнеса.

От първа глава става ясна степента на разработеност на изследователския проблем и се формира теоретичната база, въз основа на който докторантът извежда основната научно-изследователска теза. Изложението в първа глава изцяло е подчинено и фокусирано към теоретичното обосноваване на целта на дисертационния труд и конкретните задачи в процеса на работа. Изводите, до които достига докторантът са резонни, подкрепени със солидна аргументация. Изследването в първа глава е много задълбочено и представлява

необходимата основа за разработване на методологията на емпиричното изследване.

Във **втора глава** е представена **методическата рамка на проведеното изследване**, която включва научноизследователските методики за провеждане, обработка и анализ на резултатите от две вторични и три първични емпирични проучвания (пилотно, специализирано и същинско). Изведени са основни методологични и емпирични обобщения от извършените проучвания, на база на които е обоснован **концептуален модел на въздействието на ДМ** върху стопанските резултати.

В **трета глава** се анализират и интерпретират непосредствените резултати от проведените две авторски емпирични проучвания (специализирано и същинско), като се апробира авторския концептуален модел на въздействието на ДМ върху стопанските резултати. Използвани са статистически методи, за да се получат обобщени резултати и оценят зависимости по данни от емпиричните изследвания. Изведени са конкретни препоръки за приложение на ДМ в управлението на БСО и бъдещи насоки за изследвания в областта.

Заклучението на дисертационния труд съдържа обобщение и констатации по отношение изпълнението на поставените задачи в дисертационния труд и доказването на научната теза на изследването.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В дисертационния труд се съдържат редица постановки, идеи и предложения, които могат да се оценят като приноси с **научно-приложен характер** в контекста на анализа и синтеза на съществуващото научно познание в областта, относно критерия **Обогатяване на съществуващите научни знания**. Приемам изцяло претенциите на докторанта към изведените четири приноса. Списъкът на приносите е съставен правилно и отразява обективно постигнатите от докторанта научни резултати. Приносните моменти в дисертацията показват, че докторантът притежава задълбочени познания в изследваната научна област. Разработеният концептуален модел на въздействие на ДМ върху бизнес резултатите на БСО, авторската методика и използвания изследователски инструментариум са доказателство, че докторантът е способен да провежда самостоятелно научно изследване и да интерпретира логично резултатите от него.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е приложил три самостоятелни публикации по темата на дисертационния труд в рецензирани научни издания. Всички те отразяват конкретни аспекти на изследователската работа на докторанта и

осигуряват необходимата публичност. Публикациите напълно удовлетворяват националните минимални изисквания.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд. Той съдържа необходимата информация и съществените моменти от проведеното изследване. В него коректно и цялостно е представен дисертационния труд, основните изводи, резултати и научните приноси.

Депозираният автореферат на дисертационния труд е в обем 92 страници (на английски и български език). Той е добре оформен и неговото съдържание кореспондира коректно с основния труд. Авторефератът е съставен съобразно изискванията, като отразява в синтезиран вид съдържанието на трите глави в дисертационния труд, тезата, обекта и методологията на научното изследване, както и постигнатите теоретико-методологични и емпирични резултати.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки и въпроси по същество.

Към докторанта имам следната препоръка: да публикува своето изследване в монографичен труд, за да бъде достъпно изследването до по-широк кръг от читатели.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд показва, че авторът притежава задълбочени знания в изследваната от него проблематика. Темата на дисертационния труд е актуална и значима в научен и практико-приложен аспект. Дисертацията е напълно завършено научно и практико-приложно изследване, което отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за учебната дейност на УНСС за присъждане на образователна и научна степен „доктор“. В своето изследване докторантът показва, че притежава възможности за провеждане на самостоятелно научно изследване и получаване на конкретни научни и научно-приложни резултати и приноси.

Всичко това ми дава основание да дам **положителна оценка на дисертационния труд** и да предложа на уважаемите членове на научното жури да вземат решение за **присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Гергана Иванова Колева** по научната специалност „Управление“, в професионално направление 3.7. Администрация и управление.

31.05.2023 г.
София

Подпис:
проф. д-р Кр.Хаджиев



UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

STATEMENT

by Prof. Kristiyan Stoyanov Hadzhiev, Ph.D., Head of the Department of Administration and Management at New Bulgarian University, Sofia, professional field 3.7. *Administration and Management*, scientific specialty *Social Management*

Subject: Doctoral thesis for the award of the educational and scientific degree of **Doctor** in the scientific specialty *Management*, professional field 3.7. *Administration and Management* at UNWE.

Author of the doctoral thesis: Gergana Ivanova Koleva

Title of the doctoral thesis: Possibilities for the Application of *Design Thinking* in the Management of Bulgarian Business Organizations

Grounds for presenting the statement: in the capacity of member of the scientific jury for the defense of the doctoral thesis, in accordance with **Order No. 1341/25.05.23** of the Deputy Rector for Research and International Cooperation at UNWE, Assoc. Prof. Mihail Musov PhD, on the appointment of the scientific jury.

1. Information about the doctoral candidate:

Doctoral candidate Gergana Ivanova Koleva has been trained in the doctoral program Management at the Department of Management at UNWE, in the scientific specialty Management in PF 3.7 Administration and Management, according to the order of the Rector of UNWE No. 1713/29.06.2022. She was enrolled as a doctoral student on a self-study basis on June 21, 2022, with a 3-year duration of study. The doctoral candidate possesses the necessary qualification, experience, and skills in the field of scientific research and teaching. According to the provided information, she is a respected Assistant Professor at the Technical University and at UNWE. The doctoral candidate has been enrolled for the thesis defense according to the order of the rector of UNWE No. 1402/30.05.2023.

2. General characteristics of the presented doctoral thesis

As a member of the scientific jury, I have got acquainted with all the documents and materials related to the defense, which can be said to meet the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff and the Regulations for its implementation, allowing me to provide a complete and objective assessment of the doctoral thesis. The doctoral thesis has a volume of 215 pages in total and is structured into three chapters, an introduction, a conclusion, and a list of literature sources. It includes 12 appendices with a volume of 77 pages. The main text contains 130 figures and 17 tables which vividly visualize the results of the conducted research. There are tables with symbols and notations, as well as a glossary of abbreviations used.

The introduction and conclusion correspond to the content of the doctoral thesis. In support of the presentation, 317 literature sources are included, 87 of which are in Bulgarian and 230 in foreign languages.

The topic of the doctoral thesis is significant from a scientific and practical perspective and highly topical. Arguments in support of the above include the impact of globalization, overproduction, market dynamics, the shorter life cycle of goods and services offered, higher consumer requirements and awareness, and increased supply and competition in the contemporary market economy, which necessitate the need for new and more efficient approaches to generating innovative solutions. This requires a reassessment of previously unquestioned management and organizational schemes and the generation of new starting points and organizational solutions. This makes both the application of flexible and non-standard approaches, and the **design methodology** for innovation generation, relevant.

The author has set a clear, specific, and achievable goal to identify the areas of application of the *design thinking (DT)* concept in Bulgarian business organizations, revealing its management potential, as well as the development of strategies and operational management activities. The dissertee has correctly formulated the main scientific problem by defining its boundaries precisely, and adequately justifying the existing limitations within the research context. The research tasks, the object and subject, and the main scientific thesis of the study are clearly and specifically stated which involves the validation or rejection of three hypotheses. The methodology developed is fully sufficient to achieve the research objectives. The concepts and terms used in the dissertation have been clarified.

The literature used is as close as possible to the topic of the dissertation and provides a sufficiently comprehensive overview of the state of the research problem. The literary sources are organized and numbered according to the adopted standards.

The doctoral student has examined a significant volume of literary sources on the topic, cited them correctly, and provided her own interpretation of the presented theses. The dissertation demonstrates that the doctoral student has an excellent knowledge of the literature related to the developed topic. She has identified unresolved problems, systematized them, and conducted a critical analysis.

The text is effectively illustrated with numerous tables and figures that significantly contribute to its understanding. *The developed conceptual model for implementing DT has been tested and verified in the organizational practice of the researched organizations, with the methodological framework adapted to integrate all phases of the process of creating new innovative solutions.* The results of the research are presented clearly, logically, and in a comprehensible manner.

3. Evaluation of the scientific and scientific-applied results:

The obtained scientific and applied science results can be examined separately for each chapter of the dissertation.

In the **first chapter**, the theoretical achievements and existing scientific research related to the research subject are systematically organized, summarized, and further developed. The main concepts are defined, with a focus on the analysis of four models with elements of DT. The process cycles and interpretations are thoroughly examined, emphasizing the connection between DT, innovation, and project management. A brief overview of the application possibilities of DT in management is provided through identified successful practices in various business fields.

The first chapter clearly demonstrates the level of development of the research problem and forms the theoretical basis upon which the doctoral candidate derives the main research thesis. The exposition in the first chapter is entirely subordinate and focused on the theoretical justification of the dissertation's goal and specific tasks in the working process. The conclusions reached by the doctoral candidate are reasonable and supported by solid arguments. The research in the first chapter is in-depth and provides the necessary foundation for developing the methodology of the empirical study.

The *second chapter* contains the *methodological framework of the conducted research*, which includes the scientific research methodologies for conducting, processing, and analyzing the results of two secondary and three primary empirical studies (pilot, specialized, and essential). The main methodological and empirical generalizations from the conducted studies are derived, based on which a *conceptual model of the impact of DT* on economic results is substantiated.

In the *third chapter*, the immediate results of the conducted two original empirical studies (specialized and essential) are analyzed and interpreted, validating the author's conceptual model of the impact of DT on economic results. Statistical methods are used to obtain generalized results and assess dependencies based on data from empirical research. Specific recommendations for the application of DT in the management of Bulgarian business organizations (BBOs) and future research directions in the field are presented.

The conclusion of the dissertation work contains a summary and findings regarding the fulfillment of the set tasks in the work and the proving of the scientific thesis of the research.

4. Evaluation of the scientific and scientific-applied contributions:

The dissertation work contains a series of statements, ideas, and proposals that can be evaluated as contributions with an *applied science nature* in the context of analyzing and synthesizing the existing scientific knowledge in the field, regarding the criterion of **enriching existing scientific knowledge**. I fully accept the claims of the doctoral candidate regarding the four contributions made. The list of contributions is correctly composed and objectively reflects the achieved scientific results of the doctoral candidate. The contributing aspects in the dissertation show that the doctoral candidate possesses in-depth knowledge in the researched scientific field. The developed conceptual model of the impact of DT on the business results of BBOs, the author's methodology, and the utilized research tools evidence that the doctoral candidate is capable of independently conducting scientific research and logically interpreting its results.

5. Evaluation of the publications related to the dissertation:

The doctoral candidate has submitted three independent publications on the topic of the dissertation in peer-reviewed scientific journals. All of them reflect specific aspects of the doctoral candidate's research work and provide the necessary visibility. The publications fully meet the national minimum requirements.

6. Evaluation of the abstract:

The abstract reflects the content of the dissertation. It contains the necessary information and essential points from the conducted research. It presents the dissertation work, the main conclusions, results, and scientific contributions correctly and comprehensively.

The deposited abstract of the dissertation work is 92 pages long (in English and Bulgarian). It is well-formatted, and its content corresponds correctly to the main work. The abstract is composed according to the requirements, synthesizing the content of the three chapters in the dissertation

work, the thesis, the object, and the methodology of the scientific research, as well as the achieved theoretical-methodological and empirical results.

7. Critical remarks, recommendations, and questions

There are no critical remarks or substantial questions. I have the following recommendation to the doctoral student: to publish the research in a monographic work in order to make the findings accessible to a wider range of readers.

8. Conclusion

The presented dissertation work demonstrates that the author possesses in-depth knowledge of the researched area. The topic of the dissertation is current and significant in both scientific and practical aspects. The dissertation represents a fully completed scientific and practical study that meets the requirements of the Law on the Development of Academic Staff, the Regulation for its implementation, and the Regulation for Educational Activities at the University of National and World Economy (UNWE) regarding the awarding of the educational and scientific degree of 'Doctor'. In her research, the doctoral candidate has demonstrated the ability to conduct independent scientific research and obtain concrete scientific and practical results and contributions.

All of this gives me grounds for a **positive assessment of the dissertation** and to propose to the respected members of the scientific jury to make a decision **Gergana Ivanova Koleva** in the scientific specialty of *Management* within the professional field of Administration and Management 3.7.

May 31, 2023

Sofia

Signature:
Prof. Kr. Hadzhiev, PhD